WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 110. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ЧЕРВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 14, 1961 No. 110. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙНЯВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ДОПОМОГУ БУДІВЕЛЬНІЙ ПРОГРАМІ

ПРОЄКТУЮТЬ ВИДАТИ ПОНАД 6 БІЛЬЙОНІВ НА ВІДБУДОВУ МІСТ І ШКІЛЬНІ БУДИНКИ

Вашингтон. — 12-го червня Сенат більшістю 64-ох до 25-ох голосів прийняв закон про будівельну програму, за яким федеральна скарбниця мала б видати на будову домів в найближчому фінансовому році $6.140,000,000. За цю суму можна буде побудувати нові доми для родин із середніми прибутками, відбудовувати й очищувати з нетрів міста та будувати інтернати для студентів при коледжах і університетах. За прийняття цього проєкту голосували 52 демократи і 12 республіканців, а проти були 17 республіканців і 8 демократів. Противники цього проєкту заявляють, що він є „нездоровий і марнотратний" та спричинить інфляцію доляра. Сенатор - демократ із Вірджінії Гаррі Ф. Бирд сказав, що це є „найгірший закон" в цій ділянці в останньому чвертьріччі, від коли Конгрес почав займатися будівельною програмою. Але прихильники законопроєкту твердять, що він допоможе перебудувати міста, допоможе коледжам збудувати приміщення для щораз то більшого числа студентів і дасть можність купити нові доми тим родинам, прибутки яких виносять від $4.000 до $6.000 річно. Ті родини могли б набувати нові доми за ціну $15.000, платячи $555 згори, а решту оплачувати впродовж 40 років. Палатна Банкова Комісія вже прийняла подібний проєкт, і сподіваються, що в найближчому тижні повна Палата Репрезентантів почне над ним дебати вже в найближчому тижні. Сума $6.140,000,000 призначена на такі цілі: $2.500,000,000 на перебудову міст: $1.350,000,000 на будову приміщень для студентів. Ця сума має бути видана впродовж найближчих 5-ох років у формі позичок; $1.200,000,000 на позики для ветеранів в найближчих 6-ох роках; $750,000,000 для Федерального Крайового Морґеджового Т-ва; $100,000,000 на поліпшення транспортових можливостей в більших містах. Менші суми від $80 млн до $10 млн. призначені на інші видатки, пов'язані з будівельною програмою. Ухвалення в Сенаті цього законопроєкту уважають за великий успіх президента Кеннеді, бо будівельна програма належала до тих п'ятьох важливих урядових законопроєктів, про ухвалення яких просив Кеннеді. З тих проєктів два вже прийняв Конґрес і Президент підписав закон про допомогу тим районам що мають більше число безробітних і про збільшення мінімальної заробітньої платні до $1.25. Третій закон, — це проєкт про федеральну допомогу шкільництву, над яким нараджується Конґрес. Четвертий проєкт, — це законопроєкт про будівельну програму, — а п'ятий — це проєкт медичної допомоги старшим особам, який, здається, цього року не буде ухвалений, бо досі ще він находиться в Конґресових Комісіях.

Представники армії хочуть збільшити її стан до 920,000

Вашингтон. — Представники армії заявили, що треба буде збільшити стан її до 920,000, як що вона має здійснити пляни Президента та бути готова до акції на кожний випадок. Цією заявою армія станула в опозиції до департаменту оборони, представник якого попереднього тижня заявив, що не треба буде збільшувати теперішній оборонний стан армії, який нараховує 875,000 вояків, бо плянується більшу бойову готовість армійських резерв. Резерви армії виносять 700,000 вояків в тому є 400,000 резерви Крайової Ґвардії. Президент Айзенгавер плянував зменшити армійські резерви до 630,000. Армія заявляє, що резерви доповнюють армію, а не її заступають, тому треба збільшити стан армії до 920,000, якщо Президент хоче, щоб вона могла виконати свої обов'язки на випадок миру і війни.

Уряд плянує зорганізувати Юнацький Корпус Праці

Вашингтон. — Президент Кеннеді звернувся до Конґресу з просьбою, щоб ухвалити закон про можливості затруднювати молодь у віці від 16-го до 22-го року в окремих відділах, де б вона могла також перевишколюватися в різних фахах. Представник департаменту праці заявив, що в цих відділах могли б перевишколитися коло 75,000 юнаків. В першому році існування ця програма коштувала б коло $75 мільйонів, а в дальших двох роках по $100 мільйонів. Секретар праці в супровідному листі до цього законопроєкту ствердив, що в половині минулого року між безробітними було аж 300,000 чоловіків і 150,000 жінок у віці від 16-го до 20-го року життя. В січні цього року відсоток безробітних між дорослими становив 7.7% всіх робітничих сил, а між робітниками у віці від 16-ох до 20-ти років — аж 16.8%. Секретар праці в березні цього року пропонував цей корпус праці молоді на далекобільшу скалю, але тепер, мабуть, на домагання директора бюджету цей плян обмежено, і проєктується на нього видати не $216 мільйонів, вільки $75 мільйонів в першому році його існування.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВАШИНГТОНУ

Президент Кеннеді, все ще на милицях з огляду на важкі болі в спині, входить до літака, піднесений до дверей з допомогою ґідравлічної підойми.

Генерал МекАртур про загрозу ґльобальної війни

Іст Ленсінґ, Мишиґен. — Генерал армії Даглес Мек Артур, промовляючи на закінченні шкільного року в Мишиґенському Стейтовом у Університеті, заявив, що якби вдалося зробити незаконною загрозу світової війни, то це „був би найбільший поступ в людській цивілізації від часів Проповіді на горі". На думку цього генерала, людська цивілізація не може розвиватися, як довго існує загроза ґльобальної війни. Ця війна вже тепер не може бути успішним засобом для вирішування міжнародних спорів, бо, „якщо ви програєте цю війну, то ви будете знищені. Якщо ви її виграєте, то ви також призначені на знищення. „Майбутня війна не дає навіть такої можливости, яка була в давніших поєдинках, бо вона має в собі зародки знищення обидвох сторін. 2,211 випускників, казав генерал, стоять перед проблемами американської нації". Наші дві великі партії поділять вас, казав генерал, на дві групи, чим ви є, чим ви повинні бути, і чим ви можете бути. Одна партія буде вас вчити індивідуалізму, а інша колективізму".

Республіканці оскаржують Кеннеді в тому, що не дав допомоги кубинським повстанцям

Вашингтон. — Голова Республіканського Крайового Комітету конгресмен Вілліям Е. Міллер, виступаючи в радіовій і телевізійний програмі разом із сенатором-демократом із Пенсилвенії Джозефом С. Кларком, оскаржував президента Кеннеді, що не дозволив ужити американського летунства під час кубинської інвазії в дні 17-го квітня, як це давніше плянував колишній президент Айзенгавер. „Коли ми не дали кубинським повстанцям допомоги нашої фльоти і нашого летунства, казав конґресмен Міллер, то внаслідок цього висадка не вдалася", — і це була перша помилка Кеннеді. Другою його помилкою було те, що Президент заявив, що американці не будуть допомагати кубинським повстанцям. „Як можемо ми тепер очікувати нового повстання на Кубі після того, що сказав і зробив Кеннеді в цій ділянці", — запитував конґресмен Міллер. З Білого Дому заявили, що президент Кеннеді не буде забирати в цій справі голосу, хоч він знає про те, що сказав конґресмен Міллер. Сенатор Кларк старався обороняти Президента тим, що, з огляду на приналежність ЗДА до Організації Американських Держав, він не міг дати летунської допомоги кубинським повстанцям. Айзенгавер заявив, що він не робив жадних плянів про вжиття летунства ЗДА, хоч і критикував зле зорганізований висад.

Загадковість плянів Р. М. Ніксона

Лос Анджелес. — Кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс" Гледвін Гілл ствердждує, що 4 місяці після урядування нового Президента в Білому Домі, колишній віце-президент Ричард М. Ніксон не виявив досі своїх плянів на майбутнє. В дійсності досі не є відомим, хто є головою Республіканської партії, бо в її імені промовляють і попередній президент Айзенгавер, і давніший і теперішній голова Республіканського Крайового Комітету сенатор Трустон Б. Мортон і конґресмен Міллер та сенатори Голдвотер і МекКінлі Дірксен, а також і Ніксон. В останньому часі Ніксон почав частіше критикувати політику президента Кеннеді, з чого можна б судити, що він не відходить від політичного життя, ставши співробітником адвокатської канцелярії Адамса, Дюка і Ґезелтайна в Лос Анджелесі. Але і досі ще не є відомо, чи Ніксон рішиться кандидувати на пост каліфорнійського губернатора у виборах 1962-го року. Дехто з республіканців твердить, що без здобуття губернаторського становища зменшаться шанси Ніксона здобути номінацію на президента.

У Филаделфії відбулося благословення наріжного каменя нової української школи

Филаделфія. — В неділю дня 11 червня ц. р., на який то день було перенесене теж святкування Божого Тіла, відбулося тут благословення наріжного каменя новозбудованої української католицької школи при парафії св. о. Миколая. Акту благословення довершив Преосв. Кир Йосип Шмондюк, адміністратор Филаделфійської Митрополії і парох названої церкви, відправляючи в сослуженні 12 священиків обряд благословення і вмуровуючи в наріжний камінь будинку нової школи основоположну грамоту, реєстр жертводавців на школу з власноручними їх підписами, та інші документи і пам'ятки із сучасного українського релігійного і національного життя. Грамоту українською мовою прочитав сотрудник парафії св. Миколая Впр. о. Юліян Слонський та англійською мовою Впр. о. Василь Лостин. Благословення, що в ньому взяли численну участь члени парафії і гості, було попереджене Службою Божою з проповіддю Кир Йосифа Шмондюка про значення української католицької школи і її завдання під сучасну пору.

Сіям бойкотує Женевську конференцію про Ляос, натаврувавши комуністів

Женева. — Представник Ляосу демонстраційно вийшов із засідання Женевської конференції про Ляос в минулий понеділок 12 червня ц. р., на знак протесту проти несправедливого складу тієї конференції, яка спеціяльними привілеями наділила комуністів. Сіямський делеґат Дікер Яянам ще 23 травня ц. р. звернув увагу, що коли на конференції офіційно заступлений однаково так званий невтральний колишній прем'єр Суванна Фума та комуністичний рух Патет Ляо, який підтримує того „невтрального" діяча, то не має там свого представника ніяка інша ляоська політична партія ні група. Представник Сіяму домагався, щоб той сам принцип, що його застосовано до комуністичної партії, застосувати до всіх п'ятьох політичних партій Сіяму. Тому, що його внеску до цього часу не піддано під голосування, то він вийшов з засідання на знак протесту, саме тоді, коли промовляв комуно-китайський міністер закордонних справ, маршал Чен-і. Головуючий на засіданні англійський міністер закордонних справ лорд Юм заявив, що заповіджені наради між трьома ляоськими князями, теперішнім прем'єром, колишнім „невтральним" прем'єром і провідником комуністів, — дають надію, що буде створена авторитетна репрезентація Ляосу і тоді виснок Сіяму стане неактуальний. Комуно - китайський міністер знову гостро накинувся на Захід, всю вину за ситуацію в Ляосі та за порушування ляоськими комуністами військового перемир'я скидаючи на „американських імперіялістів".

В Конґо йдуть зусилля за замирення

Леопольдвіль. — Після періоду загострення внутрішньо-конґолійських відносин на тлі розсварення між групами й особами, настав знову час шукання злагоди. Конґолійський прозахідній президент Жосеф Касавубу, арештувавши кілька тижнів тому президента Катанґської провінції Мойсе Чомбе за його відосередкові самостійницькі тенденції і нехіть до співпраці з центральним конґолійським урядом, вислав до нього в минулу неділю двох своїх міністрів — закордонних справ Жістена Бамбоко та внутрішніх справ Сиріля Адулю, щоб переконати його до солідарности і співпраці на терені парляменту. Касавубу рішений скликати конґолійський парлямент до 30 червня ц. р., себто перших роковин проголошення суверенности Конґа. Водночас Касавубу користується посередництвом ґанського представника в місії Об'єднаних Націй в Конґо, Роберта Ґардінера, який полетів до самостійного прем'єра Східньої провінції, комуніста Антуана Ґізенґи, щоб запевнити його участь в нарадах парляменту. Ґізенґа спершу вимагав, щоб парлямент скликано до „невтралізованої" місцевости Каміни в Катанґській провінції, де є летовище Об'єднаних Націй, але потім погодився і на Леопольдвіль, під умовою, що місія Об'єднаних Націй загарантує особисту свободу всіх членів парляменту та дасть їм можливості транспорту і замешкання. З представниками Катанґи ведуться теж розмови в Міляно в Італії на тему економічних взаємин між Катанґою і центральним урядом Конґа.

Західня Німеччина настоює на з'єдинення із Східньою шляхом плебісциту

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер, промовляючи в минулу неділю на велетенському публічному вічі в Ганновері з участю коло 300.000 німців, виселених поляками із Шлеськa, заявив, що Німеччина вимагає для себе того самого права самовизначення, що його признається всім азійським і африканським народам. Аденауер твердив, що тільки на базі всенародного плебісциту можна перевести з'єдинення Німеччини й таврував Совєтський Союз, який — за словами Аденауера — хоче стягнути Німеччину з її теперішнього рівня на рівень руїн і нужди з перших післявоєнних днів. Ті самі думки Аденауер повторив в той сам день на вічі в Бамберґу. Аденауер дав у тих своїх промовах відповідь Хрущову на проголошений в совєтському радіо і пресі меморандум, що його Хрущов вручив був президентові Кеннеді у Відні в справі Німеччини й Берліну, де Хрущов повторив давні домагання щодо мирового договору з двома Німеччинами й перетворення Західнього Берліну у „вільне місто". Аденауер привітав той меморіял, як документ, який не залишає найменших сумнівів щодо дійсних інтенцій Совєтського Союзу супроти Німеччини. Водночас Аденауер покликався на солідарність всіх трьох західніх великодержав з становищем його, Аденауера, в німецькій і берлінській проблемах. Західньо - берлінський посадник, соціял-демократ Вільгельм Брандт, суперник Аденауера у найближчих виборах, зайняв у відношенні до меморандуму Хрущова таке саме становище.

Ген. Вокер пов'язує кол. президента Трумана й Елінор Рузвелт з комунізмом

Вашингтон. — Командування Армії подало до відома, що генерал - майор Едвін А. Вокер одержав офіційну „доганy" за його публічні виступи проти видатних американських діячів, американської преси, телевізії і деяких коментаторів, у яких він пов'язував їх з комунізмом. Під час переведеного командуванням армії слідства в цій справі ствердженo, що ген. Вокер брав участь у контроверсійних виступах, які суперечать довготривалим традиціям військової служби і яких не можна погодити з прероґативами старшого військового командувача. Уділена ген. Вокерові догана не є ще офіційною карою і вона не буде вписана до його рекорду, але, як повідомила американська преса, вона вплинула вже на відкликання його призначення на пост командувача VIII-го корпусу з головною кватирою в Остіні, Текс. Обвинувачення проти Вокера у невідповідних виступах із закидами про зв'язок з комунізмом проти кол. президента Трумана, кол. державного секретаря Діна Ачесона, п-ні Елінор Рузвелт, директора Інформаційної Служби Едварда Р. Мюррова, часописного коментатора Волтера Ліпмана і радіового коментатора Еріка Сіверіда, було видвигнене часописом „Оверсіс Віклі". Виступив з такими закидами ген. Вокер, як командант 24-ої Дивізії піхоти, на зібранні офіцерів цієї дивізії і їх родин. Ген Вокер, який перебуває тепер в Західній Німеччині, заявив, що він далі працюватиме для добра ЗДА і боротися буде за свободу, обов'язок, честь і батьківщину.

● **Бельгійський міністер** закордонних справ Поль Генрі Спаак, недавній генеральний секретар НАТО, взявся за посередництво між Францією і Голляндією та між Англією і так званим 6-членним Спільним Господарським Ринком у справах конфлікту щодо охорони хліборобських плодів Англії перед митними бар'єрами в континентальній Західній Европі. Голляндія, тісно пов'язана політично і економічно з Англією, підтримує її претенсії, всупереч становищу французького президента де Голя.

СОВЄТИ СТАВЛЯТЬ УЛЬТИМАТ В СПРАВІ АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ

Женева. — На 317-му з черги засіданні Женевської атомової конференції, яка триває вже від 31 жовтня 1958 року, совєтський представник Семйон Царапкін виголосив в минулий понеділок 12 червня ц. р. заяву, що її американський і англійський представники, учасники тієї конференції, відразу окреслили, як ультиматум. Царапкін заявив, що з того сліпого кута, в якій опинилась Женевська конференція в справі припинення атомових дослідів, існують тільки дві можливості виходу: або прийняти совєтське становище, або включити справу атомових дослідів в загальну проблему міжнародного роззброєння і розпочати конференцію про роззброєння. При цій нагоді Царапкін знову потвердив давнє становище Совєтів, що вони не погоджуться на право міжнародної комісії контролювати підозрілі вибухи на терені СССР, якщо не буде для цього однозгідної постанови проводу тієї Комісії; Совєти відкидають проєкт (на який, зрештою, раніше вже були погодились), щоб на чолі міжнародної контрольної комісії стояв один невтральний фахівець, а жадають, щоб у проводі стояла „тройка", себто тричленна колеґія, кожний член якої мав би право „вета" проти кожної контрольної інспекції. Царапкін відкинув пляни, щоб відбувались щорoку 12 до 20 контрольних інспекцій, які ґарантували б, що заборона переводити атомові досліди не буде крадькома порушувана. Водночас він повторив давнє совєтське абсурдне твердження, що Захід хоче під фірмою таких контролерів перепачкувати своїх шпигунів. Зате Совєти — казав Царапкін — будуть податливіші на вимоги щодо контролі, якщо Захід прийме совєтський принцип щодо „генерального і тотального" роззброєння, в яке входила б також заборона переводити „по всі часи" будь-які атомові досліди. Царапкін застерігся, що та генеральна заборона мусить стосуватись також підземних дослідів, дармащо нема ще наукових можливостей стежити за ними. Царапкін відкинув західню пропозицію, щоб на такі підземні досліди проголосити трирічну мораторію та жадав безтермінової мораторії, без уваги на те, чи вдасться знайти способи контролювання таких вибухів чи ні. Представник З'єдинених Держав Артур Дін ствердив, що ця совєтська заява потверджує тільки враження, яке склалось в останніх тижнях, що Совєти не є зацікавлені в переговорах про припинення атомових дослідів, тільки у диктуванні своїх умов. Він висловив жаль, що Царапкін зголосив свою заяву до протоколу, як офіційний документ і таким чином загострив ситуацію. Англійський представник Майкер Врайт спитав просто Царапкіна, чи він зголосив свою заяву в характері ультиматуму. Як совєтський ультиматум названо ту заяву також у західньому повідомленні до преси з отого понеділкового засідання.

У процесі Айхмана скінчилось переслухування свідків

Єрусалим. — На судовій розправі проти нацистського злочинця Адольфа Айхмана в минулий понеділок 12 червня закінчено переслухування свідків прокуратури. Разом переслухано їх 111. На тій розправі трибунал відкинув внесення прокуратора Гавзнера, щоб до акту оскарження долучити, як офіційний документ, спомини, списані з Айхманом чотири роки тому в Арґентині голляндським журналістом Віллемом Сассеном. Оборонець д-р Серваціюс твердив, що ті спомини, списані на 716 сторінках, є фальсифікацією, а судді прихилились до того погляду. Розправу перервано до вівтірка найближчого тижня. Моше Шарет, перший прем'єр ізраїльської держави, тепер голова Жидівської Аґенції, заявив на сторінках часопису „Єрусалем Посту", що не відповідає правді твердження одного з головних свідків прокуратури на процесі Айхмана, Йоеля Бранда, наче б Бранд заявив був йому, Шареттові, в 1944 році, що Айхман обіцяв спалити крематорії в таборі в Освєнцімі й негайно дозволити 100.000 жидам виїхати за кордон, як тільки дістане вістку, що жиди, чи західні альянти доставлять німцям 10.000 вантажних авт. Взагалі за ту скількість вантажних авт Айхман обіцяв звільнити один мільйон жидів, що їх нацисти тримали в кацетах. Йоель Бранд, один із провідників жидів на Мадярщині, був висланий Айхманом за кордон з тією своєю пропозицією, але англійці, які тоді були ще володарями в Палестині, арештували на сирійсько-турецькому кордоні Бранда і не дозволили вернутись на Мадярщину. Ця справа має важливе значення для визначення ролі Айхмана: чи він мав таку екзекутивну силу, що міг начіть знищити освєнцімський табір, чи був тільки — як тепер твердить — виконавцем волі своїх зверхників. Моше Шаретт твердить, що Бранд, який звітував керівникам палестинських жидів про пропозицію Айхмана щодо виміни жидів за вантажні авта, нічого не згадував про спалення освєнцімських споруд для масового фізичного винищування жидів. Цікаво, що ізраїльська прокуратура покликала понад 100 свідків, між ними з Америки і з Европи, а не покликала Шаретта, одного з найвидатніших жидівських діячів, який живе в Єрусалимі.

В АМЕРИЦІ

● **Уряд оголосив** 114 районів, які є управнені до окремої федеральної допомоги для безробітних. Незабаром опублікують список дальших районів, які зможуть користати з цієї допомоги. Найбільше цих районів є в стейті Пенсилвенія, бо аж 19, пізніше йде стейт Вест Вірджінія — 13; Кентаки — 9 районів.

● **В Ню Йорку** випробовують нові прилади, які мають зменшувати ту скількість ґазів, що їх випускають авта під час їзди вулицями. Посадник міста Роберт Ваґнер заявив, що як ці прилади будуть успішні, то всі авта в місті мусітимуть їх мати. Вони коштують в нових автах по $5, а в старих автах їх інсталяція виносить $10.

● **1,055 американських студентів** відплили до Европи кораблем „Аврелія" в суботу 9-го червня. Вони будуть там студіювати та вивчати життя в европейських державах. На кораблі професори почали з цими студентами, які походять із усіх стейтів ЗДА, окремий семінар, щоб запізнати їх із умовами праці в европейських країнах. 27-го червня той сам корабель відвезе дальшу тисячку студентів до Европи.

● **Колишній президент Двайт Айзенгавер** 12-го червня промовлятиме на республіканському прийнятті в місті Сінсіннаті, Огайо, де промовцем буде і сенатор Трустон Б. Мортон, недавній голова Крайового Республіканського Комітету. Це прийняття влаштовують на зібрання партійних фондів. Вступ коштує по $100.

У СВІТІ

● **В Індії** Конґресова партія прем'єра Джавагарлала Неру здобула вперше на існування індійської держави більшість у виборах до автономного сойму й інших самоуправних установ в провінції Орісса. Ця партія мала дотепер 64 мандати в 140-членному соймі, а в минулу суботу здобула 81. Демократична партія дістала 37 місць, Соціялістична 10, „Незалежні" 6, а комуністи тільки 3.

● **Англійський велетенський** радіо - телескоп в астрономічній обсерваторії в Джодрел Парку перехопив в минулу неділю радіо - сиґнали, які буцімто походять від совєтського сателіта висланого в напрямку плянети Венус 12 лютого ц. р. 2 березня припинились радіосиґнали з тієї ракети, але 17 травня поновились. З СССР прилетіли до тієї обсерваторії два фахівці, щоб перевірити, чи це дійсно сиґнали з совєтського сателіта, загубленого в міжплянетних просторах.

● **Рудольфо Сівієро, 44-річний** мистецький експерт з Флоренції, дістав від Італійської Національної Академії золоту медалю за віднайдення і репатріювання до Італії двох третіх образів, вивезених з Італії німцями за останньої світової війни. Вартість тих образів і інших мистецьких предметів, разом коло 600 штук, загарбаних німцями, безцінна, — вона йде в сотні мільйонів чи більйонів долярів. Сівієро скаржиться, що найтрудніше перевірити, чи ще якісь італійські образи не є переховувані в комуністичній Східній Німеччині.

● **Голляндський пасажирський** літак ДЦ-7, летючи понад Шотляндією з 73-ма американськими пасажирами і 8 членами залоги, попав у велику небезпеку, коли запалився один мотор. Коли той мотор відірвався і полетів вниз, пільотові вдалося безпечно приземлитись на летовищі в Прествіку в Шотляндії. Серед подорожніх не було паніки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Подарунок ворогові

Доля українського, як і кожного іншого народу, в першу чергу знаходиться у його власних руках, навіть у скомплікованих відносинах сучасного світу. У власних руках народу знаходиться передусім така справа, як змагання до волі і незалежности. Очевидно, що до народу належить також і його політична еміграція, яка в обставинах поневолення самого народу є його речником, репрезентантом, сумлінням і дзеркалом. Щонайменше, повинна бути. Історія також доказує, що добре зорганізована й свідома своєї відповідальности, активна еміграція може відіграти велику, а то й рішальну ролю у визвольних змаганнях.

З таких можливостей політичних еміграцій підсовєтських народів взагалі, а українського зокрема, добре здає собі справу рабовласницька червона Москва. В її міжнародній підривній акції наступ на політичну еміграцію, всіма способами, включно з фізичним нищенням її провідників та максимальними зусиллями для розкладу еміґраційних мас, грає одну з головних роль і становить один з основних засобів, скерованих на закріплення та поширення на ввесь світ червоної імперії.

У світлі такого стану речей з великою тривогою прийме українська суспільність останнє повідомлення про події в екзильному Українському Державному Центрі, зокрема в Українській Національній Раді. Із повідомлення виходить, що „сучасний склад УНРади, як показали безуспішні чотиримісячні підготовчі наради, не може дійти до домовлення щодо різних важливих проблем, які стоять перед Державним Центром" і тому Президія та Виконний Орган УНРади запропонували відкликати вже й так пересунену на 21-го червня 5-ту сесію УНРади, розв'язати її в сучасному складі й поробити цілий ряд заходів для „оздоровлення відносин", себто реорганізації її вже на новому терені, в ЗДА або Канаді, та скликати щойно тоді нову сесію. Повний текст офіційного повідомлення в цій справі був поданий у попередньому числі цього щоденника.

Нездорові відносини в УНРаді не були ні для кого таємницею вже довший час, а в останніх місяцях вони замітно погіршились. Також, при відносно незначних зовнішніх проявах, УНРада довший час була поважним „яблуком незгоди" серед широкого українського загалу та предметом часто неперебірливих і сильно перебільшених атак збоку опозиційних до неї українських угрупувань. А втім, для багатьох як на еміґрації, так і в поневоленій Україні, вона має велику притягальну силу, як символ і продовження української державности в ідеї. Як така, вона багатьох підтримувала на дусі, заохочувала до активности, давала надію, а з уваги на традицію і символіку не можна тієї інституції легковажити також і в її реальному значенні та впливах.

Знаючи нашого ворога та його тактику, ми не можемо пропустити жадної негативної події в українському житті, щоб не подумати й про те, чи й наскільки нам у тому „допомагає" ворог. Ясно бо, як сонце, що розбиття і неполадки серед нашої політичної еміґрації є в його найкращому інтересі, і він не гребуватиме жадними засобами, щоб до цього причинитись. Буває також, що в комплексі еміґраційного життя і активности навіть найбільші патріоти можуть цілком несвідомо стати знаряддям у ворожих руках, лити воду на ворожий млин. Очевидно, що постанову про реорганізацію Державного Центру можна було б прийняти тільки з вдоволенням, бо вона потрібна. Але тривога огортає душу, що ця постанова не так подиктована шляхетними цілями, як радше є наслідком того, що називається „нездоровими відносинами" в самому Державному Центрі, наслідком неспроможности того Центру дійти до якогось порозуміння та „домовлення щодо різних важливих проблем". І власне це треба вважати за подарунок ворогові, бо подарунком для нього є послаблення кожної клітини українського життя, без уваги на те, як ми самі можемо до нього ставитись і його розцінювати. Добра бо ця інституція чи менше добра, але вона наша, українська і її послаблення є послабленням не „свого" для одних, а „опозиції" для інших, але в першу чергу послабленням одної позиції в українському визвольному фронті.

Виходячи з такого принципу, відповідальні за Український Державний Центр діячі повинні докласти всіх зусиль і максимальної доброї волі, щоб відносини в тій установі таки справді оздоровити, щоб не робити ворогові подарунків з власної немочі і неполадок. За це вони відповідальні перед народом і історією.

Велика провізорія

Якщо кожну ненормальну ситуацію з затяжною кризою довкола різних великих проблем, що чекають на своє вирішення, окреслюється як провізорію, то сучасна міжнародна провізорія триває вже фактично від 1946-го, а формально від 1948-го року, відколи історики датують початок холодної війни між Сходом і Заходом. Але в міжчасі було кілька спроб закінчити холодну війну чи то по лінії замирення, чи, довівши її „на край війни" претворити у війну гарячу. Останню стадію безнадійної провізорії із „замороженням" цілої низки старих і нових міжнародних конфліктів, можна рахувати від провалу конференції „на вершинах" у Парижі 17-го травня минулого року а дальше від зміни адміністрації в ЗДА й останньої зустрічі президента Кеннеді з Хрущовим у Відні. Ця зустріч не тільки не зрушила з мертвої точки ні одної з міжнародних нерозв'язаних проблем, але, так би мовити, петрифікувала загальний конфлікт між Сходом і Заходом та всі найбільші актуальні суперечки.

Тому президент Кеннеді, вернувшись до ЗДА і звітуючи про свою зустріч з Хрущовим, перестеріг, що стан холодної війни триватиме ще довго і що „нема ніяких чудесних рецепт" на поладнання кризи. Це стосується — в широкому маштабі — теорії Хрущова про „мирне" завоювання світу комунізмом, а у вужчому підході — трьох найбільш актуальних справ: проблеми об'єднання Німеччини й спору довкола Берліну, проблеми міжнародного роззброєння та поладнання конфлікту в справі Ляосу. У справі Німеччини й Берліну СССР стоїть за леґалізування „навіки" поділу Німеччини й за включення Західнього Берліну, під покришкою його невтралізації, до Східньої Німеччини; Захід рішуче це відкинув. Женевська атомова конференція після 315 засідань опинилась у глухому, сліпому куті. Конференція роззброєння безвиглядна з уваги на принципову опозицію СССР проти міжнародної контролі.

Комуністичний табір в наступі, Захід має поважні труднощі внутрішнього порядку: в Туреччині і Південній Кореї правлять тимчасові військові диктаторські уряди, в Ірані фінансово - політична криза, в Латинській Америці покищо тріюмфує Кастро, у Франції, як по груді, йдуть переговори з альжирськими арабами, в Західній Европі все ще нема злагоди між двома економічними бльоками, між ЗДА й деякими їх західніми союзниками (Еспанія, Голляндія, Портуґалія) відносини погіршали у зв'язку з проблемою колоніялізму. Все ж спільний фронт у справі Берліну, Конґа, допомоги відсталим країнам, міжнародного роззброєння та щодо потреби скріплення НАТО — виявляє принципову єдність Заходу супроти Москви.

Як довго буде кваситися ця ситуація — невідомо. Але забагато тут нерозв'язаних проблем, забагато суперечок, занадто яскраві суперечності, щоб можна було дуже довго зберігати такий стан провізорії, тупцювання на місці, дипломатичних маневрів і — перегонів у зброєнні. Всесвітня історія вчить, що в такій ненормальній ситуації кожного дня може „щось" статися, що започаткує новий період.

Д-р Роман Осінчук

ЛІТНІ ТАБОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Ще пару тижнів — і літні відпочинкові оселі для старших та для молодших дітей, створені нашими молодечими організаціями (Пласт, СУМА), чи братсько - допомоговими організаціями, почнуть заповнюватися дітьми. Здавалося, б, що висилання дітей до відпочинкових таборів є справою звичайною, яка не потребує будь-яких заввваг чи обговорень. Тим часом дійсність показує, що ця справа має своє „але". Наявним доказом цього „але" є те, що не всі діти, що вже були в оселях, не всі їхні батьки й, нарешті, не всі таборові виховники бували вповні задоволеними з життя в тому чи іншому таборі, або із способу виховної чи здоровної його організації, хоч переважна частина таборовиків згадувала про той самий табір з великим задоволенням, а дехто навіть і з захопленням.

Затримаємося на цьому незадоволенні й розглянемо, які саме причини це незадоволення викликують.

Таборування, як і всяка інша проблема виховання нашої молоді, вимагає деколи обговорення способів його доцільности. Життя у відпочинкових таборах може бути доцільним лише тоді, коли до цього питання ставляться з відповідною критичною оцінкою і виявляють бажання його унормувати всі три чинники, що беруть участь в організації відпочинкових осель, а саме батьки, таборові проводи і, врешті, самі діти.

Перше, як висилати своїх дітей до того чи іншого табору, батьки повинні зацікавитись, куди саме, тобто в які умови життя, вони їх висилають. Для цього вони повинні докладно ознайомитися з організацією літньої оселі, з умовинами життя в ній, із способом ведення виховної справи, із станом охорони здоров'я дитини і т. д. Тим то на обов'язку батьків лежить, — власними очима подивитися на той чи інший із вибраних ним таборів.

А другим, дуже важливим, батьківським обов'язком є не покладатись виключно на загальні, в більшості поверховні оглядини лікарем дитини за кілька днів перед її від'їздом до табору. Дуже часто такі оглядини бувають невистачальними, особливо у випадках, коли для поправи здоров'я дитини, зокрема її емоційного, психічного, стану потрібно довшого часу. Деякі діти мають вроджені або спричинені невідповідним вихованням емоційні забурення, про які батьки мусять добре знати і вчасно про них попереджати таборових виховників, бо ці фактори грають велику ролю в житті таборової дитячої громади, створюючи, з одного боку, невідповідний вплив на здорове оточення, а з другого — великі клопоти виховникам. Дітей із такими недомаганнями батьки повинні завчасу піддавати докладній контролі родинного лікаря. Така контроля і медична опіка вимагають довшого часу, отже висилання дітей до таборів без належної поправи їхнього психічного стану навряд чи можна назвати доцільним.

Деякі діти, зокрема дуже випещені, з від'їздом до табору, розлучаються на довший час із своїми батьками і ця розлука іноді відбивається на їх психічному стані, створюючи чималі труднощі у їх співжитті з таборовою дитячою громадою. Маючи це на увазі, батьки повинні ще перед відправленням дітей, особливо ж дитини - одинака, до табору створювати пробні короткі розлуки.

В разі тих чи інших недомагань дитини, чи то психічного, чи виховного характеру, батьки повинні завжди, як ми вже згадували, попереджати про це таборових виховників ще перед їх записом до табору. Врешті до обов'язків батьків належить абсолютне дотримування усталених норм відвідування своїх дітей, присилання їм до табору різних дарунків і навіть писання відповідного змісту листів, підбадьорюючи й заохочуючи дітей до таборового життя, а не висловлюючи жалі чи скарги на „тяжкі" умови, в яких вони перебувають. Взагалі батьки повинні рішуче пристосовуватись до всіх вимог і заряджень таборової адміністрації.

Чого ж повинні вимагати батьки від таборового проводу?

Передусім доброї організації таборового життя з належною опікою над дитиною, включно із забезпекою її проти можливостей нещасних випадків на воді, в лісі, під час забав і т. д. Для доброї організації табору потрібно кількох виховників, які мають поділити дітей на окремі групи й ці групи відповідно провадити. Справа добору виховників є чи не найважливішою з усіх завдань літніх осель. Найкращими виховниками є не лише теоретично обізнані з вихованням особи, але також такі, які мають більший громадський і виховний досвід, ознайомлені з дитячою проблематикою а то й психологією, люблять дітей і цікавляться ними. Лише такі люди здібні виконати свою ролю, відповідно задовольняти дитяче зацікавлення та розбуджувати їхню уяву. Бо ж кожному відомо, що не можна збувати настирливих запитів дитини чим-будь. Виховник повинен запізнаватись з характером доручених йому дітей і робити таборове життя атракційним для них, розвиваючи в них почуття взаємопошани, приязни, відданости один одному, пошанування чужої власности і т. д. Все це здобувається шляхом читання дітям різних відповідно підібраних оповідань або через переказування їм геройських вчинків різних історичних постатей України. На цьому місці мусимо підкреслити, що до особливих заслуг таборового виховника належить, якщо він, використовуючи літній відпочинок, якомога більше й якомога глибше засіє у душі дітей зацікавлення минулим нашого народу, його звичаями, творчістю, вказівками на його етнічну окремішність, чим покладе перші підвалини національного виховання нашої молоді на чужині.

Одним із найважливіших чинників при вихованні дітей у таборах є поведінка самого виховника, який не повинен ані на хвилину забувати, що він постійно перебуває під обсервацією дітей, які наставлені сліпо наслідувати все те, що в ньому бачать.

Крім самої організації дитячого виховання, в оселях має бути простий, але здоровий харч, здорова вода до пиття, багато руху на сонці й на повітрі (плавання, лісові прогулянки, забави тощо), що має великий вплив на фізичний розвиток дитини. Рівночасно з цим провід табору повинен звернути увагу на потрібний відпочинок для дітей серед дня та на реґулярний, відповідний до віку дітей нічний сон, а також на організацію медично - санітарного догляду, в яких цілях повинен подбати про приявність лікаря, медичної сестри, аптеки, про уважне слідкування за можливістю появи інфекційних хвороб, про належну ізоляцію інфекційно - хворих у добре впоряджених інфірмарах, про санітарний нагляд за водою в якій купаються діти, за басейнами, туалетами і т. д.

Одним словом, в основі побажань батьків до таборових проводів повинно лежати те, щоб відпочинкова оселя відповідала всім вимогам здорового фізично й духово збірного співжиття дітей.

Щодо дітей, то від них вимагається лише слухняности та підпорядкованости виховникам. Тільки в результаті спільних зусиль батьків, таборового проводу, виховників та самих дітей можна очікувати взірцевости табору та доцільности перебування у ньому на літньому відпочинку наших дітей.

Таборове життя, навіть упродовж короткого часу, має великий позитивний вплив на дитину. Крім радощів у спільних забавах, про які мусить подбати провід кожного табору, життя в оселі із спільними прогулянками, забавами, спільною працею та спільною відповідальністю призвичаює дитину до спільного, громадського співіснування, до співпраці, виробляє в ній почуття відповідальности за себе й за інших, призвичаює її до різних умов життя, до пригод, до несподіванок, до спостережливости і децизії в таких випадках, що особливо важне для тих дітей, що звикли жити під крильцем своїх батьків у вигодах спокійного міського існування. А все це дає можливість розвиватися незалежності думання, власній ініціятиві та винахідливості в різних обставинах, особливо ж при складних життьових ситуаціях. Життя дитини в таборі за короткий навіть час може дати їй більше, ніж ми собі уявляємо.

СЕНАТОРИ КРИТИКУЮТЬ ТЕЛЕВІЗІЙНІ ПРОГРАМИ

Минулого тижня в окремій сенатській підкомісії відбулися переслухання в справі кількох фільмів із кримінальністичною тематикою, які, на думку членів цієї підкомісії, спричиняють збільшення злочинности серед неповнолітніх глядачів, що наслідують злочинних фільмових героїв.

Справа злочинних фільмів вже віддавна хвилює американське громадянство, яке в часописах та листах до членів Конґресу висловлює своє невдоволення з того, що молодь мусить, і то на так званих „програмах для дітей і молоді", дивитися на телевізійні фільми, в яких злочинців показують як героїв.

У підкомісії розглядали такі три фільми: „Смит шепоче", „Валка возів" і „Шах і мат", які належать до т. зв. „західніх фільмів". Сенатори вважають, що ці фільми мусять зле впливати на юних глядачів. Сенатор - демократ із Коннектикату, Томас Дж. Дадд, голова цієї підкомісії, заявив: „Важко повірити твердженню продуцента цих фільмів, що вони не можуть мати злого впливу на дітей, які ними захоплюються і стараються наслідувати їх героїв".

Сенатор Дадд закликав членів підкомісії докладно проналізувати ці фільми, які сприяють зростанню злочинности, а також дослідити, чому фільмові продуценти не керуються тими виховними й моральними засадами, які зобов'язують авторів книжок для дітей і юнаків.

В підкомісії виступали два фахівці - соціологи, які вповні підтримали думку голови підкомісії. Члени цієї підкомісії подали багатий матеріял, з якого виходить, що в 1954 році у телевізійних програмах, призначених для дітей, сцени насильства забирали 16.6% всього часу тривання фільмів, а в 1961-му році ці сцени зросли вже до 50.6%.

Члени підкомісії переглянули частину фільму „Смит шепоче", в якому, як головні зірки, виступають Оді Морфі і Гай Мічелл. Провідною думкою фільму є кривава помста, а окремі сцени показують бійку навкулачки, стрілянину, убивство матір'ю своєї доньки; глядачі бачать, як людина з реготом аж шість разів стріляє в живіт іншій людині. Всі ці криваві й жорстокі події, які нібито відбувалися в місті Денвері, в Колорадо, так обурили сенатора з того стейту, члена підкомісії Джана А. Керолла, що він гостро засудив цей „фільм для молоді".

Але найцікавіше в усій цій сумній історії те, що головний продуцент фільму — „Смит шепоче", Ричард Луїс, пробував його обороняти. Він заявив, що в цьому фільмі „менше стрілянини, як в інших подібних фільмах", і що тему кривавої помсти не рідко використовується в клясичних фільмах про американський Захід, є вона в грецьких трагедіях і в драмах Шекспіра.

На це слушно заявив один з членів підкомісії, що не годиться немистецьких фільмів порівнювати з творами правдивого мистецтва, що змальовують глибини людських душ та віддзеркалюють доби, в яких народжувалися ті славні твори. Заступник адміністратора цієї підкомісії Карл Л. Періян ствердив, що фільм „Смит шепоче" бачили 2.500,000 дітей, які глибоко переживали ті злочинні дії.

Конґресові комісії ведуть переслухання в різних проблемах, щоб виявити причини злочинности серед молоді. Ці комісії не можуть нікого карати, але вони можуть рекомендувати Конґресові і генеральному прокураторові заходи, щоб направити існуюче зло.

Батьки і матері вже віддавна домагаються припинення телевізійних авдицій, які деморалізують молодь. Якщо хочемо дійсно поборювати злочинність неповнолітніх, то в першу чергу мусимо не допустити до того, щоб мільйони дітей щодня оглядали фільми, які прославляють злочини. Виховні чинники разом із законодатними колами повинні щось зробити в тому напрямку, що такі фільми можна було оцінювати перед їх появою, бо критика після їхнього висвітлювання є вже безцільна.

З совєтської преси

НЕВДАЧА ДОЯРА ІВАНА ШВИДКА

Ще недавно ім'я Івана Швидка не сходило зі сторінок совєтських газет, гриміло з радіоголосників. Випускали плякати, по школах вивчали методи його праці.

Іван Швидко — перший на Алтаї механік-дояр. Колишній тракторист, він добре опанував доїльні апарати, багато дечого раціоналізував і взявся з помічницею Тамарою Савченко доїти спочатку 110, а потім з двома помічницями 210 корів.

Але... тепер газети мовчать. Зникли плякати, не чути імени механіка-дояра. Хіба врядигоди заявляють голови радгоспів: „через отого Швидка ми втратили чимало молока... Він і сам вирікся своєї методи".

Що ж сталося? З цим питанням кореспондент „Ізвєстій" звернувся до керівників Алтайського краю, а також до самого механіка-дояра.

Ось що розповів Іван Швидко:

„Прочитав я звіт про поїздку совєтської делеґації до Америки і задумався: як же так у них продуктивність праці в сільському господарстві вища, як у нас? Партія закликає наздогнати Америку, виходить, треба діяти. Спочатку ми з Тамарою Савченко взялися доїти 110 корів. Справа йшла добре. Ось тоді стали про нас багато говорити й писати. За моїм прикладом пішло чимало механізаторів. Потім секретар парткому запропонував мені: „Бери ще одну помічницю і дої 300 корів!" Це було забагато, і я відмовився. Але погодився доїти з двома помічницями 210. Я розумів, що взимі буде куди тяжче. Але в радгоспі будували новий корівник. Мені обіцяли, що механізують очищення подвір'я, роздачу кормів. Настала зима, а корів прийшлося залишити в старих корівнях. Новий не добудували. Ті, хто говорив про механізацію, були щедрими тільки на словах. Тим часом за нашим прикладом механізатори взялися доїти корів. Але як це все робилось? Доручають сотню корів трактористові, який поняття не має про цю справу, зовсім не підготовлений до роботи з тваринами. Приїжджають до мене якось з сусіднього колгоспу: „Застосували твій метод, але нічого з того не виходить. Вим'я у корів опухає. „Я приїхав, подивився, та так і ахнув; двотактовим апаратом доять корову не 5-6 хвилин, а 17-20!

Ось так, — закінчує свою статтю московський кореспондент, — яскравий маяк, що кликав уперед до ще вищої продуктивности праці при машиновому доєнні, згасає на очах у всіх.

ДО НОРМАЛЬНОЇ ВОЛОГОСТИ

Кожний рятується від спеки по-своєму. Один залучує вітряка і відкриває рота, хапаючи спраглими устами повітря. Другий скидає сорочку і п'є пиво. Але інженер Пономарьов — як повідомляють „Ізвєстія", — боронився від спеки на науковій підставі. Він купив собі „зволожувач УВ-І" продукції московського раднаргоспу.

„Забивши цвяшка в стіну, — пише він до редакції згаданої вище газети, — я почепив „з в о л о ж у в а ч а". Зашуміли фонтанчики. В родині всі були дуже задоволені. Але за яких дві години стіна стала мокрою, а фонтанчики і родинне захоплення стишилися наполовину. Вранці ані один фонтанчик уже не працював. Другого дня я чистив „зволожувач". Опісля ще і ще. Я почав нервуватися, але за тиждень заспокоївся, бо вже ніяке чищення не помагало".

Богдан Кравців

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА ПРОДУКЦІЯ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ 1960 РОКУ

(3)

Окреме місце і тематично і формально займають у продукції 1960 р. дві збірки досить слабої релігійної поезії „Пісні християнської надії" (Ошава, Канада, сс. 322), що їх склав С. Я. Демидчук при співробітництві В. Поліщука, та книжка віршів „Вибрані твори" Григорія Домашовця (Гартфорд, Конн., сс. 263 + 1нп). З бібліографічного обов'язку треба згадати вкінці збірку гуморесок, байок, пародій та епіграм Івана Манила п. н. „Певни і кпини" (В-во „Волосожар", Ню Йорк-Вайнланд, сс. 32), заголовок якої говорить сам про себе.

Видатними досягненнями може похвалитися українська перекладна література 1960 р. в ділянці поезії. Невтомний Ігор Костецький, який у своїм видавництві „На горі" намагається дати щонайкращу з літературного і мистецького погляду продукцію, публікуючи і добрих українських поетів і переклади творів видатних чужоземних авторів, домігся видати у своєму ж перекладі і за своєю редакцією незвичайну для українського книжкового ринку річ — перший том творів відомого американського модерніста Езри Павнда п. н. „Вибраний Езра Павнд". Том І. Поезія. Есей. Канто. (Видання „На горі", серія для аматорів, Мюнхен, сс. 343 + 1нп + 16 нп). Опублікувавши твори Езри Павнда в українському перекладі, Ігор Костецький видав ще окремим виданням вибір його поезій в перекладі Юрія Немосвського польською мовою п.н. „Маска і пісня" — „Maska i piesn" (вид. „На горі"), за редакцією Ігоря Костецького видання „Вибраний Казімір Едшмід (В-во „На горі", Серія для аматорів, Мюнхен, сс. 86 + 2нп) із статтями В. Лещинської та І. К. про Едшміда та переклади з його творів І. К., В. Б. та Михайла Ореста.

Треба занотувати також і відрадний факт перекладів із сучасної української поезії на італійську мову. Вірші одного із поетів Української Повстанчої Армії Марка Бослава (псевдонім, справжнє прізвище, як і дата і місце народження невідомі) появилися в італійському перекладі п. н. „Сором тобі, нікчемне покоління" в Торінському Видавництві Студій і дослідів при співпраці і з передмовою Арманда Катрі. Довершив перекладу віршів Марка Бослава, що були видані вперше окремою збіркою у В-ві ОУН у Мюнхені 1951 р., Сильвестер Татух. Заголовок італійського видання "Vergogna a te, vile generazione" (Торіно, сс. XII + 130 + 2нп).

Разом в ділянці поезії появилося протягом 1960 р. 21 видання 18 українських поетів і двох чужоземних в перекладі українською мовою Для порівняння треба згадати, що в 1959 році було 24 видання поезій (оригінальних збірок, перекладів й антологій), а в роках 1956-58 було 56 видань в цій ділянці — оригінальних збірок поезій, антологій, перекладів та переспівів.

Дуже вбогою, як і в попередні роки, була українська драматична література. Дві позиції в цій ділянці — історичну п'єсу Богдана Куриласа п. н. „Діялоги Василіянок" (В-во „Добра Книжка", Торонто, сс. 96) і драматичні поеми Митрополита Іларіона п. н. „Вікові наші рани" (Вінніпеґ, сс. 278) тяжко віднести, абстрагуючи навіть від їх літературної вартости, взагалі до драматичної літератури, а треба їх радше зарахувати до поезії.

Зменшилася в порівнянні до 1959 року літературна продукція 1960 р. в ділянці прози. Були заступлені в ній пропорційно і старша і середня ґенерація українських прозаїків, але бракувало цілком письменників з молодшої ґенерації.

На першому місці в українській прозі 1960 р. треба поставити видання творів з літературної спадщини померлих давніше письменників. Це „Останній пророк" Леоніда Мосендза (1897-1948), що появився заходом громадського Ділового Комітету для видання творів цього письменника в Торонті, Канада (сс. XXXI + 3нп + 456) за редакцією і з вступною статтею Богдана Кравцева та з поясненнями д-ра Юрія Ґерича. Тематично „Останній пророк" це з великим розмахом написаний, але через смерть автора незакінчений роман (в трьох частинах) про збройну боротьбу жидівського народу з окупацією Риму. Його головним героєм є Єгоханан, пізніший Іван Хреститель і дія його відбувається перед приходом Христа Месії. Друге видання в цій групі — це „Пророк та невидані оповідання" (УВАН, Ню Йорк, сс. 104 + 2нп), опубліковані вперше із рукописної спадщини Володимира Винниченка (1880-1951). До цієї публікації увійшли, крім фантастично-пригодницької п'єси „Пророк", два оповідання „Стелися, барвінку, низенько", та „Білесенька".

Найвидатнішою появою 1960 р. з прозової еміґраційної творчости є збірка відомого українського письменника-новеліста, поета і сатирика Степана Риндика „Пригоди і люди" (Шикаґо, сс. 396 + 4нп) з часу визвольної боротьби і з сучасного життя. Сюжет визвольної боротьби України 1917-1920 рр. покладений також в основу добре написаної і цікавої повісти Василя Чапленка п. н. „Українці" (В-во All Slavic Publishing House, Ню Йорк, сс. 176 + вкл.), що є другою частиною тетралогії, першу якої становить повість „Півтора людського" і четверту „Люди в тенетах" (третя частина „Загибіль Перемітька" ще ненадрукована).

Тривалу й вартісну позицію в цій продукції становить також відзначена дуже позитивно критикою повість Івана Смолія „У зеленому Підгір'ї" (В-во „Свобода", Джерзі Сити, сс. 190) з часу першої совєтської окупації Західньої України. Сюжети революційної боротьби останніх десятиріч покладені і в основу цікавих оповідань Меланії Кравців „Калейдоскоп" (В-во „Гомін України", Торонто, сс. 133 + 3нп) та оригінальної і живо написаної повісти Олега Лисяка „Люди такі, як ми" (там же, сс. 348) про збройну боротьбу українського підпілля з німецькими і совєтськими окупантами, яка появилася за мовно-літературною редакцією В. Давиденка та з післясловом З. Тарнавського. Близька до названих сюжетом теж і безпретенсійно написана повість чи радше спогад про „мандрівку юности" з часу до другої світової війни в Західній Україні „До сонця — до волі" Галі Лагодинської (В-во М. Денисюка, Шикаґо, сс. 254 + 2 нп).

КОМУНІКАТ
Комітету Пам'ятника Шевченкові

Дня 6-го червня 1961 року відбулося засідання Президії Екзекутиви Коміттету Пам'ятника Шевченкові (т. зв. Малої Екзекутиви), утвореної рішенням пленуму Екзекутиви з 28-го квітня ц. р., на якому вислухано звіт з праці Екзекутиви та Канцелярії Комітету і винесено ряд ухвал, які оцим подається до виконання місцевим Комітетам Пам'ятника Шевченкові та до відома всього Українського Громадянства.

1. Затвердження нових місцевих Комітетів.

На пропозицію адміністратора Канцелярії Ю. Ревая прийнято до відома і затверджено утворення від дня 28-го квітня ц. р. 27 нових місцевих Комітетів Пам'мятника Шевченкові. Разом із раніше утвореними Комітетами під цю пору діє 78 місцевих Комітетів. Список громад, в яких існують Комітети, буде проголошений окремо. Екзекутива КПШ звертається з закликом до всіх українських громад в ЗДА, в яких немає ще місцевого Комітетву КПШ, щоб вони негайно зорганізували в себе Комітет і приступили до збірки на пам'ятник Шевченкові. Утворення Комітету слід зголосити в Канцелярії КПШ на адресу:

SHEVCHENKO MEMORIAL COMMITTEE OF AMERICA Inc.
302-304 West 13th Street
New York 14, N. Y.

У місцевостях, в яких немає змоги утворити Комітету, прохаємо свідомих громадян зголошуватися індивідуально на мужів довір'я КПШ

2. Стан збірки пожертв на пам'ятник Шевченкові.

Прийнято до відома справоздання касира КПШ П. Стасюка зі стану збірки на пам'ятник Шевченкові. Досі вплинуло до каси КПШ готівкою кругло $ 60,000-00! приблизно $ 40,000.00, переховується у місцевих Комітетах, тому приблизний стан збірки пожертв на пам'ятник в першому чвертьріччі збірки виносить кругло $ 100,000.00.

3. Перевірка збіркової акції.

Схвалено запропонувати Контрольній Комісії КПШ провести перевірку збірки на пам'ятник Шевченкові та книговедення Канцелярії КПШ і проголосити в пресі справоздання з контролі.

4. Проголошення першого списку пожертв.

Схвалено проголошувати в українській пресі що три місяці стан збірки пожертв на пам'ятник за громадами. Щоб включити в перший список усі пожертви, які вплинули до місцевих Комітетів, Екзекутива звертається з закликом до всіх Комітетів, щоб вони негайно переслали зібрані гроші до КПШ. Цей заклик є тим важливіший, що цілий ряд великих громад, як Ню Йорк, Филаделфія і інші, не прислали ще досі ніяких сум з переведеної ними збірки, і тому підсумки КПШ не дають правдивого образу збірки. Цей задлик відноситься, зокрема, до прибутків із Шевченківських імпрез, які в цьому році належить обов'язково в цілості пересилати на пам'ятник Шевченкові.

5. Звітування і пересилка грошей.

Схвалено звернутися до місцевих Комітетів КПШ із закликом присилати до Канцелярії КПШ точні справоздання зі збірки з кінцем кожного місяця і водночас зі справозданням присилати зібрані гроші.

6. Переховування грошей в українських установах.

Згідно з ранішим рішенням Екзекутиви КПШ, гроші, зібрані на пам'ятник Шевченкові, будуть здепоновані в першу чергу в українських банкових установах, а саме в щадницях та кредитівках. Під цю пору складено депозити в щадниці в Нюарку та в кредитівках в Ню Йорку і Джерзі Сиrі. В міру впливу грошей, вони будуть ульоковані в інших українських установах.

7. Почесні грамоти для жертводавців

Схвалено, що жертводавці, які зложать на пам'ятник Шевченкові по $ 25.00 або більше, одержать замість бльочків, почесні грамоти. Вручення перших почесних грамот відбудеться восени ц. р. на окремих святочних громадських зборах кожної громади, підготованих місцевими Комітетами КПШ.

8. Витрат місцевих Комітетів не можна відтягати від пожертв.

Витрати місцевих Комітетів покривають місцеві громади з прибутків місцетих імпрез або власних фондів. Пожертви на пам'ятник призначені виключно на побудову пам'ятника, і ними не можна покривати коштів переведення збірки.

9. Конкурс на проєкт пам'ятника.

Схвалено в найближчих днях проголосити конкурс на зладження проєкту пам'ятника в Вашинґтоні на умовах, виготовлених Мистецькою Комісією і затверджених Екзекутивою КПШ.

10. Статут КПШ.

Схвалено доручити секретареві КПШ Я. Падохові виготовити проєкт статуту КПШ і дати його на розгляд та прийняття повної Екзекутиви КПШ.

11. Інформативні матеріяли КПШ.

Схвалено підготовити інформативну брошуру про акцію побудови пам'ятника Шевченкові в Вашинґтоні для вжитку місцевих Комітетів та збирачів пожертв на пам'ятник. В брошуру ввійде закон Конґресу про пам'ятник Шевченкові, статут КПШ, умови конкурсу і т. д. Доручено зладити цю брошуру ред. А. Драгановi. Схвалено видавати після засідання Екзекутиви комунікати КПШ для української преси та вміщувати в ній неперіодично Вісті з КПШ.

12. Заклик до громадянства в справі збірки.

Схвалено звернутися до місцевих Комітетів КПШ і всього Українського Громадянства із закликом приспішити збірку на пам'ятник Шевченкові, щоб можна було якнайшвидше приступити до будови пам'ятника. При цьому Екзекутива КПШ звертається із особливим закликом до всіх тих центральних і місцевих громадських устянов, які ще не склали пожертв на пам'ятник Шевченкові, щоб вони це по змозі якнайскоріше вчинили, даючи приклад усій Українській Громаді. Беручи до уваги те, що будова пам'ятника в столиці ЗДА вимагає великих коштів і що збірка на цей пам'ятник є одноразовою і єдиною в своєму роді, Екзекутива КПШ висловлює надію, що поза межами збірки не залишиться ні одної української установи, ні одної української громади, і що пожертви установ не будуть менші як $ 100.00, а пожертви від українських родин не менші як $ 25.00. Пошанування пам'яті Т. Шевченка та пропаґандивне значення його пам'ятника в столиці Злучених Держав Америки вимагає від нас не дрібного датку, але свідомої і поважної пожертви.

Екзекутива Комітету Пам'ятника Шевченкові

Перстень з Києво-Печерської Лаври на пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні

20 травня в садибі пані доктор Л. А. Марґоліної-Гансен відбувся пікнік, на якому переведено розигри персня з Києво-Печерської Лаври для збірки грошей на пам'ятник С. Г. Шевченкові у Вашинґтоні. Кожен квиток коштував один доляр. Внаслідок переведення цієї розгри зібрано 216 дол.

Цим розпочато збірку грошей на пам'ятник Т. Г. Шевченкові у Вашинґтоні. Срібним персием з Києво-Печерської Лаври закладено перший камінь в основу величної будови пам'ятника геніяльному українському поетові і національному пророкові України. Д-р Л. А. Марґоліна-Гансен одержала цей перстень від своєї старенької няні і берегла його як найдорожчу пам'ятку. Тепер та цінна пам'ятка послужила великій справі.

Від імені Комітету і всіх присутніх п. І. П. Дубровський склав сердечну подяку пані д-р Л. А. Марґоліній-Гансен за те, що вона, пожертвувавши цей дуже цінний для неї перстень, уможливила зібрати перших 216 дол. від українців Вашинґтону на велику справу побудови пам'ятника Т. Г. Шевченкові. Треба при цьому згадати, що п'ять років тому—23 червня 1956 року—п. І. П. Дубровський ПЕРШИЙ порушив справу побудови пам'ятника Шевченкові, видрукувавши у „Свободі" статтю „За пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні, в ж. „Вільна Україна", ч. 12.

Способи збирання коштів на побудову пам'ятника С. Г. Шевченкові у Вашинґтоні можуть бути різноманітні. Проте той спосіб, яким розпочато збірку у Вашинґтоні, безперечно заслуговує уваги і наслідунання. Невеличкий срібний перстень, що його купила дівчина з Канева Ганна (яка народилася в 1845 р. у Каневі) в Києво-Печерській Лаврі, опинився аж у Вашинґтоні, і розіграний на льотерії дав 216 дол. на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні Тепер цей срібний перстеник покотився далі аж у Канаду, бо виграв його п. Т. Кобзей з Канади. Віримо, що цей перстень збере ще не одну сотню долярів на велику українську справу.

П. В.

Маленький, срібний, скромний перстенець, але який дорогий і рідний! Єдина його прикраса — скромний напис: „На пам'ять. Києво-Печерська Лавра.

Ми всі, що зійшлись 20-го травня у затишній хаті пані Любови Марґолін - Гансен, розглядали той перстень з побожно - хвилюючим почуттям. Дивишся на нього, а в уяві проходить минуле; тихий, лагідний смуток огортає душу.

Багатьом з нас не раз ужитті доводилось іти турботними, а то й тернистими, шляхами, блукаючи по світі. Довгий час котився по світі і цей перстенець, доки не докотився до столиці цієї країни — до Вашинґтону. Власниця його, п. Любов Марголіна, довгими роками берегла його, як найдорожчу перлину. Він був для неї чародійною ниточкою, що в'язала її з дитинством, молодістю, з рідною Україною.

І ось тепер, коли українські громади у ЗДА збирають фонд на побудову пам'ятника Т. Шевченкові тут, у Вашинґтоні, п. Марґоліна вирішила, що її дорогий перстенець може послужити цій важливій справі.

На пікнік прибуло сімдесять осіб. 216 долярів піде на фонд побудови пам'ятника.

Історія ця сягає далеких далеких часів, коли жив Т. Шевченко. В 1845-му році, в Каневі, на Київщині, народилась дівчина Ганна. Вона й була першою власницею цього перстеня. Замолоду ходила до Києва на прощу до Святої Лаври і там купила цей перстень. Пізніше ця дівчина стала нянькою в родині діда пані Марґолін. Вона виплекала дітей трьох поколінь, стала членом родини.

Роки минали, діти росли, одружувались, а „няня" доглядала дітей, внуків, правнуків своїх перших господарів. Проте, останніми роками її життя вже не вона, а нею піклувалась пані Марґоліна. Перевозила її з собою з країни до країни.

Час розлуки таки настав. На початку другої світової війни пані Марґолін жила разом з чоловіком в Данії. „Няня" також з ними. Коли ж під час гітлерівської окупації їм довелось наспіх виїхати з Данії до Америки, виявилось, що з огляду на різні формальності „няню" вони не могли взяти з собою. Та й сама старенька не хотіла виїздити. Пані Марґолін примістила її в приватній установі для старших віком і встигла ще забігти попрощатись з нею. Щойно тоді старенька „няня" розлучилась з своїм перстенем з Святої Лаври, дала його своїй пестунці — Любці — благословляючи в далеку дорогу.

Чи ж могла тоді знати „няня" з Канева, з того самого Канева, де знайшов вічний спочинок Великий Кобзар, що її пестенець з Святої Лаври обернеться в цеглину на пам'ятник Йому? І то де? В столиці вільної країни, в столиці, що носить ім'я того, кого так шанував Т. Шевченко і мріяв, щоб і Україна дочекалась свого Вашинґтона".

Пані Любо! Кращого рішення щодо цього перстеня ви не могли придумати і ваша „няня" напевне радісно привітала б його.

Євгенія Залевська

● „Сандей Експрес", лондонський недільний тижневик з накладом 3,500,000 примірників, об'єднався з лондонським тижневиком „Сандей Діспетч" з накладом 1,520,000 примірників. Цю злуку перевів просовий концерн лорда Бевербрука. Фінансових подробиць цієї трансакції не проголошено.

Інж. Микола Яримович

РІДНІ ГОСТІ

Не почуваю себе компетентним у справах мистецтва, бо не маю відповідного знання в цій ділянці. Але тому, що кожна людина в більшій чи меншій мірі мистецтва потребує і є неначе споживачем тої духової поживи, має вона право сказати, як їй та пожива смакує.

Свого роду духовий пир відбувся 26 березня ц.р. в Тавн Голі, в Ню Йорку. Гостила нас своїми присмаками славна балерина Рома Приймa. Пан Василь Шуст заповідав її духове „меню", подавав аналізу складників і походження тої поживи. Критики, добираючи нераз слів, що і в найбільшім словнику їх не знайдеш, висказують свою думку про концерт фахово. Я скажу це просто, для кожного зрозуміло.

Наша Рома може вже йти заміж хоч би й за такого *князя*, що йому з танкової кухні рідко що смакує. Вона варить свої мистецькі стрaви прекрасно. Варто про це знати будучим учасникам таких пирів у більших містах Америки. Навіть за позичені на білет гроші, і то пропускаючи надобов'язкові години праці, варто піти.

Ми бачили двоє молодих людей, роджених одне там, на рідних землях, а друге тут, вже в новій батьківщині. Діти однакових культурою і мовою батьків, діти, що з них кожне зокрема дуже береже звена, яке лучить їх в ланцюг, що простягається в далеку минувшину їх українських родів.

Панна Рома Прийма, після тріюмфальних виступів перед найбільш вибагливими консументами танкового мистецтва в европейських столицях, після того, як здобула їх признання і серця, загостила до нас, до своїх рідних.

Нашу Рому признали чужі їй люди як зірку танку не тому, що знали вже її з фільмів, реклямованих багатими меценатами,—вона тої вигоди не мала. Вони признали її тому, що вона дала їм духову насолоку мистецтвом, якого часто не бачать. Це мистецтво на велике свято, мистецтво для них нове, не спотворене, і загально зрозуміле. І, за невеликими виїмками, не є це мистецтво достроєне до композицій людей добре знаних і люблених в Західній Европі. Це—старе джерело нашого українського мистецтва, неначе засипане камінням, яке наша балерина відкидає у свій спосіб. Ми бачили ту силу і звинність, енерґію і красу, які відкривали нам цілющу воду, що пливе в город нашої культури. Бачили—і в захопленні розкривали рота. Вона не загадує глядачам трудних загадок, що хоче вона своїм танком сказати, це мучить їх тільки на те, щоб якийсь модерний критик побачив якусь нову чудасію. Побачив і похвалив, може саме тому, що й сам того не зрозумів.

Наша Рома показала нам наше старе танкове мистецтво у новій шаті, в досконалій формі. Вона вважає, що перед танком треба пізнайомити глядача із його змістом і походженням в рафінованій, високомистецькій формі. Вона не боїться конкуренції мистця-інформатора, який по кожній точці збирає щораз рясніші оплески за своє мистецтво. Вона знає психологію пересічного консумента її мистецької продукції, консумента, що платить за білет і хоче мати за те добру професійну послугу у мистецькій ділянці. Вона танцює не так для критика, як для свого клієнта, щоб був задоволений, щоб це іншим сказав і тим сприяв її професійному ростові.

Заповідач для цієї нашої розумної балерини — не конкуренція, а навпаки. Чим кращий його успіх, тим більший її. Це ж неначе увертюра до опери. Не пригадую собі з нашої сцени кращого, як пан Василь Шуст, майстра цієї, може невеликої, скромної ділянки мистецтва, конферансєрки. Його рецитації з творів Тараса Шевченка та Лесі Українки в англійській мові, його знаменита „гра" в кожнім слові, русі, віддиху—розкриває нам очі на нові можливості захоплення глядача програмою, ще перед тим, як її бачимо. Не диво, що цей молодий, дуже інтеліґентний і скромний чоловік нашого роду, і з відносно добрим знанням української мови та з українським серцем, здобув подив як великий мистець слова, от, хоч би у Вашинґтоні. Невже це нова зірка засвітила на нашім українськім обрії?

Серце радіє, коли бачимо цю зміну варти на нашому мистецькому а також науковому, а дасть Бог може невдовзі й на політичному полі. Ця нова варта—це молоді люди, не тільки з енерґією і розмахом, але й з модерною зброєю фахової освіти, добутої важкою, довгою працею. Самого талану вже не вистачає.

Щира подяка старій варті, між нею також аматорам, півпрофесіоналам за те, що будили нас і не дали нам глибоко заснути перед пожаром. А новим „будильникам" високого, модерного стандарту даймо дорогу, зелене світло, бо—нова епоха йде!

● На водах Греції, на Йонському морі і частинно Середземному, дружина президента Кеннеді пані Джаклін Кеннеді з сестрою і шваґром перевели чотириденну прогулянку. Вернувшись до Атен, були гістьми грецького прем'єра Караманліса і його дружини.

В Ню Гейвені вшановано пам'ять поляглих

З ініціятиви місцевого Відділу ОбВУА та Об'єднаного Комітету Організацій м. Ню Гейвену 28-го і 30-го травня відбулося свято поляглих за волю України. 28 травня в місцевій гр-католицькій церкві відбулася панахида, де були присутні численні громадяни разом із почесною вартою комбатантів. Того ж дня о 2-ій годині на цвинтарі Ст. Лоренс після загальної панахиди були покладені вінки на могилах поляглих вояків. Присутні були також пластуни і численне громадянство. Промову виголосив побратим інж. Василь Омельченко. Імпровізований хор під проводом мгр. Б. Снігуровича виконав традиційне: „Чуєш, брате мій".

Жалібна Академія відбулася вечером 30 травня в церковній залі при гр.-католицькій церкві. Відкрив Академію голова ОбВУА сотник О. Козловський. Зворушливу промову виголосив д-р М. Снігурович.

В мистецькій частині виступали учні з обох місцевих шкіл українознавства. Всі ж точки, деклямації, гра на піяно і скрипці, добре виконані. Приймали участь: Ярослав Гіна, Роман Кизик, Богдан Бойко, Ліда Хома, Христя Лукомська і Люся Матвієнко. За добру підготовку належиться подяка вчителям, а зокрема п. С. Попель, що провадить музичну школу в Ню Гейвені.

В другій частині О. Неділько відспівав: „Ой вербо" та „Погасло сонце золоте" в супроводі проф. М. Фоменка із Ню Йорку (піяно). Дуже добре проф. М. Фоменко заграв на піяно свій власний твір: „Музичний фрагмент".

„Отаман стрілець", „Як стрільці йшли з України" та „Нагадай, бандуро" з успіхом відспівала артистка Ізабелла Фоменко-Орловська під супровід на піяні проф. Фоменка, за що дістала довгі оплески і китицю квітів від місцевих комбатантів.

Дует — „Зоре моя вечірная" і народню пісню: „Їхав козак на війноньку" в обробці композитора М. Фоменка з успіхом виконали: Олександер Недільно і артистка Ізабелла Фоменко-Орловська.

На закінчення місцевий хор під проводом М. Палидовича виконав дві пісні: „Коли ви вмирали" і „Засяло сонце золоте". Виступ хору з добірними голосами, досвідченим диригентом та взірцевим виконанням зробив глибоке на присутніх враження.

Академію закінчено відспіванням національного гимну.

Д-р К. М-ко
секретар Управи Відділу ОбВУА в Ню Гейвені

Українська хроніка

● **Академія в честь С. В. Петлюри.** — З ініціятиви Відділу ОбВУА Об'єднаний Комітет організацій м. Ню Гейвену в неділю 11-го червня улаштував Жалобну Академію в 35 роковини смерти Голови Директорії і Головного Отамана Військ УНР С. Петлюри о 6-ій год. вечора в залі Школи ім. Митрополита Андрея Шептицького (162 Дей Стріт). Панахида була відправлена в той же день о год. 11-ій перед пол. в Українській Свято-Покровській Церкві.

● **Тов. ім. Агапія Гончаренка, 204 Відділ УНСоюзу в Ню Йорку,** влаштувало останньої суботи, 10 червня ц. р. жалобні сходини, присвячені вшануванню світлої пам'яті Дмитра Галичина, б. головного предсідника У. Н. Союзу та президента УККА, довголітнього члена того ж Відділу. Доповідь про життя та багатогранну діяльність Покійного прочитав голова Контрольної Комісії Відділу д-р Олександер Соколишин. Після того теплу згадку про померлого гол. предсідника виголосив гол. секретар УНСоюзу, д-р Ярослав Падох, що прибув на сходини, як представник Головного Екзекутивного Комітету УНС. Проводив сходинами предсідник Відділу, п. Павло Марко.

● **Ген. Микола Капустянський,** відомий український військовик і теоретик військової справи, який живе в Західній Европі, перебув останнім часом дві важкі операції у клініці проф. Мая у Мюнхені і тепер виїжджає в гори для кількатижневої реконвалесценції. Стан здоров'я ген. Капустянського добрий.

● **Ширші сходини членок,** присвячені пам'яті бл. п. Олени Кисілевської, першої голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, відбудуться заходом 64-го Відділу СУА в Ню Йорку в суботу, дня 17 червня ц. р., о год. 7-ій вечора у власній домівці. З доповідями виступлять представниці Культурно - освітньої комісії СФУЖО п-ні Лідія Бурачинська, Ольга Соневицька та д-р Софія Карпінська. Твори О. Кисілевської читатимуть пані О. Рак і З. Никифорук.

● **64-ий Відділ СУА в Ню Йорку** склав даток $60 на літні табори молоді в Австрії. Зібрані гроші переслано до Українського Центрального Допомогового Комітету в Зальцбурґу.

● **Відкриття виставки акварель відомого українського маляра Миколи Кричевського** відбудеться в суботу, дня 17-го червня ц. р., о год. 11-ій ранку у новому будинку Української Малярської Студії у Филаделфії.

● **В Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку** відбудеться в рамцях щотижневих вечорів у п'ятницю, дня 16-го червня ц. р., дискусія над виставкою Об'єднання Мистців Українців в Америці, обговорення якої відбулося в п'ятницю, дня 9-го червня ц. р. Початок о год. 8-ій веч.

МОЛОДІСТЬ І СТАРОВИНА

Дружина президента Кеннеді, пані Джеклін Кеннеді, яка залишилася в Европі і відбуває подорож по Греції, оглядає руїни святині Посейдона в Атенах. Разом із нею (перша з правого боку) Амелія Караманліс, дружина грецького прем'єра.

Зі Спорту

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІГА

Кілмарнок, Шетляндія — Конкордія, Канада 4 : 2

Ці змагання з 6 червня на Молсон Стадіоні в Монтреалі принесли ще дві точки шотляндцям, які все ще мають математичну можливість здобути чемпіонат, хоч і мають дві програні, як і Н. Й. Амерікенс та Карльсруге, Німеччина.

Н. Й. Амерікенс — Карльсруге Німеччина 1 : 4

Заслужена, хоч і нещаслива програна Амерікенс, відібрала їм надії на чемпіонат, бо з двома програними залишилися їм ще тільки найважчі змагання з Евертоном (Англія). Евертон досі не втратив ніодної точки. Американці не стрілили воріт з карного та не зачислено їм одних воріт, здобутих з офсайду. Ворота здобули для німців Шпет 2, Вішньовскі і Герман, а для американців М. Тіндал. Змагання відбулись на Польо Ґрравндс в Ню Йорку в присутності 7,110 глядачів.

Евертон, Англія — Динамо, Румунія 4 : 0

Другі змагання дня на цьому ж Польо Гравндс принесли сподівану перемогу майстрів футболу з Англії, яким в першій півгрі може і було важко розпізнати противника, а головно його сильну дефензиву. В другій півгрі впали три голі, з чого два внаслідок похибок оборонців румунів. Стрільцями воріт були: Б. Коллінс, Б. Вінгем, та Джіммі Фелл 2.

(в. с-)

Об'єднання Українців міста Вашинґтону вибрало нову Управу

9 березня в приміщенні „Конфедерат Голл" при Вермонт Авеню відбулись Загальні Збори „Об'єднаня Українців Вашингтону."

Голова попередньої Управи д-р Омелян Антонович запросив до Президії Зборів слідуючі особи: д-ра Я. Гелету на голову, та І. Вітковицького й О. Єржківського на секретарів. Після прочитання протоколу з попередніх Зборів О. Зинюком — б. секретарем, та прослуханням звітів з різних ділянок, предсідник зборів д-р Я. Ґелета прохав приявних уділити абсолюторію уступаючій Управі.

До нової Управи на 1961 рік обрано Управу у такому складі: д-р Є. Гіль—голова, В. Сім'янцев і Л. Джулинський—заступники голови, д-р Ю. Старосольський—секретар, Т. Вітковицька — скарбник, С. Круль і Л. Івченко, члени Управи. Збори закінчилися відспіванням українського національного гимну.

Мирон Пилипець

Справа з'єдинення Кореї не буде дебатуватись на найближчій сесії ОН

Об'єднані Нації. — 7-членна Комісія для справи з'єдинення і відбудови Кореї, до якої належить Австралія, Чіле, Голляндія, Пакістан, Філіппіни, Туреччина і Сіям, — рішила, щоб запропонувати найближчій сесії Об'єднаних Націй відкласти покищо цю справу з уваги на розвиток відносин у Південній Кореї. Офіційне засідання комісії передбачене на 29 липня ц. р. Справа з'єдинення Кореї формально знаходиться на денному порядку найближчої сесії, бо воно автоматично перейшло туди, коли остання сесія „не мала часу" ним займатись. Тим часом, ця Комісія рішила звернутись до південно-корейського уряду з висловом надії, що внедовзі будуть там повернені громадянські права та буде встановлений конституційний уряд. Названі члени Комісії перевели нараду в Сеулі і дійшли до такого рішення, щоб не дати комуністам нагоди для нової атаки проти Заходу та проти Південної Кореї, де тепер керма влади спочиває в руках диктаторської військової хунти. Тим часом новим міністром військових справ в Південній Кореї став генерал Сонг Йо Чан, колишній шеф штабу з високою американською освітою. Амбасадором у Вашинґтоні став емеритований генерал Чунг Іль Квон, який теж студіював в Америці.

Армія шукає способу „розпрозорювати" джунґлі

Вашинґтон. — В Палатній підкомісії видатків зізнавав представник армії, головний армійський офіцер в хемічних справах, ген. майор Маршал Стаббс, який заявив, що армія шукає способу, який допоміг би „розпрозорити" джунґлі і ліси, позбавивши їх хемічним способом листя. Тоді можна б було легко виявити ворожих партизанів, які звичайно ховаються в джунґлях і лісах. Науковий директор армійської біологічної лябораторії д-р Райлі Д. Гаврайт заявив, що вже є такі хемікалії, які зможуть поскидати все листя з дерев в даній околиці, але це триває задовго, бо аж два дні. Армія старається винайти засоби, щоб можна це було робити в короткому часі. Представники армії твердили, що СССР працює над хемічною зброєю і має вже чим вести біологічну війну, поширюючи різні пошесні недуги у тих країнах, які схоче знищити. ЗДА не сміють занедбувати бактеріологічної і біологічної зброї та шукати способів, як боронитися проти ворога на випадок війни.

Москва проголосила тексти меморіялів вручених Кеннеді у Відні

Москва. — Совєтська преса і радіо проголосили тексти двох меморандумів, вручених Хрущовим президентові Кеннеді під час зустрічі у Відні. В одному з них Совєти повторюють давню вимогу, щоб перетворити Західній Берлін у „вільне місто" та підписати мировий договір з двома Німеччинами і погрожують, що коли Захід не переведе цього до кінця цього року, то Совєти підпишуть із Східньою Німеччиною сепаратний мир, передавши їм всі „суверенні права" щодо контролювання шляхів доступу до Західнього Берліну. У випадку, якщо західні держави хотіли б силою переламати транспортові розпорядження східньо - німецьких властей (себто нову бльокаду Берліну), Москва — кажеться у тому меморандумі — вважатиме це за ворожий супроти неї акт. У другому меморандумі говориться про міжнародне роззброєння і питання атомових дослідів. Совєти підтримують давню вимогу щодо „тотального і генерального" роззброєння, частиною якого має бути припинення всіх атомових дослідів. Далі, Совєти підтримують своє становище, що вони мусять мати право „вета" щодо кожної контролі над підозрілими вибухами на території СССР. Таким чином в трьох найважливіших сучасних міжнародних проблемах СССР зберігає надалі неможливе для Заходу становище і не поступився в них ні на крок.

Короткі Вістки

● Статистичне бюро стверджує, що в 1960-му році половина всіх американських родин заробляли річно по $5,600 і більше, на $200 більше, як у 1959-му році. Це саме бюро ствердило, що хоч збільшення прибутків виносить аж 4 відсотки, то купівельна сила цих родин збільшилася тільки на 2 відсотки, бо на стільки подорожчали товари. Коло 10 мільйонів американських родин, із усіх 45,500,000, заробляли в 1960-му році по менше, як $3,000. 9 мільйонів від $3,000 до $5,000, а 11 мільйонів від $5,000 до $7,000 — 15,500,000, або 34 відсотки всіх американських родин мали річні прибутки по $7,000 або і більше.

● **Новим амбасадором Англії** у Вашингтоні став Дейвід Ормсбі Гор, колишній делеґат до Об'єднаних Націй, востаннє голова англійської делеґації на Женевській конференції для скасування атомових дослідів. Молодий, бо лише 43-річний політик - дипломат, який займав різні становища в англійському парляменті та консервативному уряді, приходить на зміну амбасадора Геролда Каччії, який став постійним віце - міністром закордонних справ в Лондоні.

● **Автомобільний промисл** вже тепер плянує моделі авт продукції 1962-го року, з яких виходить, що американські автомобільні фірми продукуватимуть великі вози, деколи навіть більші, як цьогорічні моделі.

ТАРЗАН, ч. 4661. Тарзан обіцяє допомогу.

— Я надаюся на те, щоб бути королем зомангані, — почав Омет...

— Але мене прогнали прихильники Ессара, мого суперника щодо проводу і моєї жінки!

— Так я приєднуюся до вас, — вигукнув мавполюд. — Ми вернемося до печер і боротимемо за те, що вам належиться!